

počivanje pod milim nebom. Na 6urnem potu so zlasti Štajerci veliko trpeli; od regimenta Belgier je 800 mož opešalo, vendar brž opomoglo in za tovarši prišlo, 13 jih je na solnčarici zbolelo, 9 pa umrlo. Solnčarica je vnetje možganov od solnea. Od reg. Hartung, poroča „Tagespošta“, je pa 31 mož na solnčarici umrlo, pokopali so jih na katoliškem pokopališču v Derventu. Ali nesrečam še ni bilo konca. V noči okoli 10. ure in potem še enkrat ob 2. uri se vzdigne strahovit vihar in na uboge vojake se ulije grozna ploha. Vse je bilo v eni vodi in mokro do kože. Ob enem je nevihta razdrila telegraf, vtrgala most čez Savo in podrla vse mostove in skazila steze naprej proti Foči, kamor so bili vojaki napoteni. Ali na pot podati se ni bilo mogoče; celi dan 31. aug. je dežilo in 1. aug. so vojaki obleko sušili. Še le 3. aug. se je dalje šlo. Med tem so pjonirji mostove in steze popravili in major Milinkovič je z 1 škadrono 7. reg. husarjev daleč v Bosno mahnil na ogledovanje; 1. aug. je prihajal v Dobož 12 ur za Derventom, 2. aug. v Maglaj, kder je bil na videž prijazno sprejet. Potem je še jahal 7 ur dalje do Žepce. Ali tukaj so iz pušek v naše streljali, pali so 3 husarji. Malinkovič se obrne nazaj v Maglaj, kder so ga Turki že pričakovali blizu mesta v soteski; husarji videvši, da ne morejo več ne na stran ne nazaj, se zaženejo po tesni stezi sredi skoz sovražnike in pridejo srečno do naših predstraž blizu Doboja, toda zgubili so 70 tovaršev, ki so mrtvi obležali. Med tem sta se bližala Filipovič in Szapari Maglaju, da mesto kaznita. Poprej je Szapari v Gračanici z Turki že imel 3 urni boj in se potem potegnil k reki Bosni pri Doboju, kder je tudi Filipovič stal. Sedaj začneta 5. avgusta marširati vsak na svoji strani Bosne proti Maglaju, toda že pri Kosovi, 4 ure pred Maglajem, trčita na 1500 Turkov, ki so bili na širni višini nastavljeni; 27. rezerv. reg. je Turke motil z streljanjem od preja, 27. bataljon lovecev in 52. reg. pešcev pa sta vkrenola na desno v hribe sovražniku v stran in za hrbet; ob enem je 7. reg. (Marojčič) pritiskal od leve strani, ob 6. uri je bilo vse razstavljeno, začne se boj, ki pa ni dolgo trajal, ker so Turki brž odbežali v Maglaj. Vse te praske niso bile znatne, če izvzamemo nesrečo, ki je husarje zadela. V Gračanici je bil ranjen nadlajtnant Vukmirovič in 4 moži, pri Kosovi pa je od 27. reg. usmrten bil 1 mož, ranjen lajtnant Zamponi in 5 mož, od 7. reg. (Marojčič) je pal 1 mož, ranjenih pa je bilo 7 mož.

Za poduk in kratek čas.

Bosna.

V. Prijateljska roka je „Slov. Gosp.“ doposlala iz Oseka, kamor je sprva tudi največ vojakov iz slovenskega Štajerskega odrinilo, prav

zanimivih potopisnih listov. Visoko učeni gospod nam jih je obljubil nadaljevati iz Broda in potem iz Bosne, če mu Bog da življenje in zdravje. Radi bi z objavljanjem dnes začeli pa ne moremo. Treba nam je spregovoriti še o verskih razmerah Srbo-Hrvatov, prebivalcev Bosne in Hercegovine. Tako bo „Slov. Gosp.“ skončal pojasnilo in poduk, ki ga je svojim častitim bralcem gledé novih avstrijskih dežel dati namenil. Zastran vere so naši bratje Srbi-Hrvati razklani na troje. Večina veruje, Bogu bodi hvala, v Sina božjega — Jezusa Kristusa, ali žali Bog okoli 400.000 duš časti krivega preroka Mohameda. Sin božji je ustanovil le eno pravo svojo duhovno kraljestvo na zemlji, le eden hlev z enim višjim pastirjem, namreč edino katoliško Cerkvo z rimskim papežem kot pravim naslednikom sv. Petra. Ostalo je tako z malimi izjemki celih 900 let. Naenkrat se predrzne carigradski greški patrijarh zvezo z rimskim papežem pretrgati. Proglasil se je sam za vrhovnega patrijarha ali papeža. Žali Bog so mu pritrdili mnogi, skoro vsi greški škofi ter so postali razkolniki. V isto razkolništvo so kmalu potegnili tudi slovanske Ruse, Bolgare in Srbe. Verujejo večidel vse, kar katoliška vera uči, imajo tudi pravih mešnikov in vseh 7 zakramentov. Ali, odtrgani od središča apostolske edinosti v Rimu, pogrešajo tudi blagosnorni upliv rimskih papežev; njihovi škofi so popolnem odvisni od turškega sultana, od ruskega cara in sploh od svetnih vladarjev. Škofovski sedeži se kupujejo, župniški tudi, vrh tega je še nižja duhovščina oženjena, deloma silno nevedna in nima in tudi imeti ne more moči, požrtvovalnega poguma, upliva in uspehov, ki odlikujejo katoliško duhovenstvo. Celó ruski pisatelji na primer Homjakov priznavajo, da se imajo zapadne Evrope narodi za svojo visoko omiko in svetovno veljavo zahvaliti v prvi vrsti rimskim papežem in duhovništvu svete katoliške Cerkve. Najboljši del razkolniške duhovščine so redovniki in redovnice. Slovanom, ki so v tem nesrečnem razkolništvu, pravijo Slovenci, da so „staroverci“, sami pa se nazivljajo: „pravoslavni“ kristijani. Sedaj pa lahko bolj jasno povemo, kako so Srbo Hrvati gledé vere razklani na troje: prvi so katoličani, drugi pravoslavni kristijani, tretji pa mohamedanski neverniki! Katoličanom pripadajo z malimi izjemki vsi Hrvati in le malo Srbov. Hrvati imajo nadškofa v Zagrebu in v Zadru, škofov pa v Trstu, v Poreču, na Krškem otoku, potem v Djakovaru, Križevcih, dalje v Dalmaciji: v Šibeniku, Spljetu, Hvaru, Dubrovniku in Kotoru. Na Ogerskem pa spadajo katoliški Hrvati in Srbi pod razne škofije in tudi njihovo število znatno ni. Pač pa jih je mnogo v Bosni in Hercegovini: 185000 duš ter imajo škofa v Mostaru in apostolskega vikarija v Busovači blizu Travnika. Cerkev imajo silno malo, samo 11 (razun samostanskih). Turki so namreč zidanje novih cerkvá ovirali, kolikor so le mogli. Največ zaslug, da se je katoličanstvo ohranilo v

Bosni, imajo č. oo. frančiškani. L. 1473. so od turškega sultana dobili pismo, v katerem se jim je dovolilo svobodno izvrševanje vere in obredov. S časom so pridobili več pravic. Tako jim na primer od svojih samostanskih zemljišč ni trebalo davka plačevati. Toda v burnih časih so jim Turki podrli mnogo samostanov in cerkva. Zadnji čas so se pri Banjiluki naselili menihi Trapisti in po mnogih mestih šolske in usmiljene sestre. V Srbiji in Črnogori je pa le malo katoličanov; ondi prebivajo skoro sami pravoslavni ali „staroverci.“ V Bosni jih je in v Hercegovini 571000 duš, ostali slovanski prebivalci teh dveh dežel so pa mohamedani, kakih 442000 ljudi. Ko so namreč Turki premagali Bosnijake, je največji del plemičev prestopil k mohamedanski veri, da si je svoja posestva ohranil, katere bi bil sicer zgubil. Skoro vsi lastniki zemlje v Bosni in Hercegovini so poturčeni in pomohamedanjeni prejšnji slovanski plemiči, „raja“ t. j. jim podložni kristijani pa jihovi tlakarji in rabotarji. Najimenitniši poturčenci se imenujejo: begi, menje imenitni pa: age. Največ mohamedancev je ob srbski meji, najmanje ob avstrijski. Tukaj pride na 92 kristijanov samo 8 Turkov. Mohamedanci delajo malo ali nič, strahujejo pa in izsesavajo uboge kristijane strašno. Vsi so jako srčni, močni in silni vojniki. Od stare svoje krščanske vere so še marsikaj ohranili, zlasti svoja stara krščanska imena; tudi se rado prigodi, da v sili po katoliškega duhovnika pošljejo. Turškim duhovnikom se pravi: imani, muezini, karini, nekakim turškim menihom pa: derviši. V Bosni in Hercegovini imajo 1800 shodnic, ki se pravijo mošeje in so jako bogate. Skoro tretjina vsega premoženja (vakuf) pripada mošejam. Temu bo sedaj bržčas kmalu vsaj deloma konec storjen tako, da se bodo posestva mošej razdelila ali prodala! Najlepša posestva bodo torej v Bosni dober kup dobiti!

Smešničar 32. Nekdo je kmalu v začetku svojih možkih let veliko britkega skusil, ker je na ljudi preveč zaupal. To ga je storilo jako čemernega. Pripravil si je tudi mnogo psov tako, da so ga sosedi vprašali: zakaj pa rediš toliko psov? Mož jih osorno pogleda in reče: spravil sem si zato toliko psov okoli sebe, ker sem si skusil in se prepričal, da so mi psi veliko bolj zvesti, nego ljudje!

Razne stvari.

(*Duhovnik vaj*) se je zraven Milostljivega kneza in škofa udeležilo 63 duhovnikov. Vodnik je bil izvrstni č. o. Henrik Denifle, prednik dominikanov v Gradu.

(*V Železni Kapli*) na Koroškem bodo avstrijski planinski potniki imeli svoj letni zbor in pri tej priliki bo ondi mala razstava planinskih pridelkov od 15—18. aug.

(*Zlati križec*) za zasluge dobil je zdravnik v Slov. Gradu, g. A. Unger.

(*Rana jabelka kupuje*) in dobro plačuje F. Abt v Melji pri Mariboru.

(*Z možnarjem ustrelil*) se je Jakob Požarnik v Remšniku; možnar je nabil, se nanj vlegel, ga užgal in se usmrtil.

(*Dražbe*) 9. aug. Flor. Drobnič v Šmariji, Josef Visočnik 3026 fl. Ana Kac v Rušah 2742 fl. 10. aug. Martin Goznik 1900 fl. (Hojnik) 13. aug. Roza Albensberg v Mariboru; 14. aug. Juri Pliberšek: 16. aug. Juri Kerhlyanko 3700 fl. Janez Eilec v Ledineku 430 fl. 19. aug. Juri Tadina v Podplatu 5685 fl.

(*Za dijaško semenišče*) so darovali J. J. v puščavi 50 fl. Roza Ješovnik kuharica pri sv. Mariji v puščavi 3 fl. Č. g. Janez Einsiedler župnik v Zibiki 10 fl. Č. g. Valentin Par župnik 30 fl. Katarina Sečinjak 10 fl. Štefan Rak 1 fl. Marj. Mak 40 kr. vsi v Gotovljah.

Listič opravištv. Številke od julija so nam vse pošle zarad mnogo novih naročnikov; kdor se še le zdaj oglasi, temu torej s prejšnjimi listi ne moremo več postreči.

Loterijsne številke:

V Gradu 3. avgusta 1878: 43, 79, 60, 40, 4.
Na Dunaju " " 17, 10, 56, 67, 74.
Prihodnje srečkanje: 17. avgusta 1878.

Lep vinograd,

3 orale, in 7 oralov njiv je iz proste roke na prodaj. Več se zvé pri posestnici

Frančiški Kokolj

v Partinji, fara Sv. Jurija v Slov. gor.

Posestvo na prodaj.

V Vitanji (Weitenstein) se hiša št. 27, ki obsega 3 sobe, kubinjo, v skalo vsekano klet, kravji in svinjski hlev, zraven še 200 □ sežnjev dobro obdelanega vrta, za 900 gld. proda. Hiša je v sredi trga in je pripravna za vsako podvzetje. Bližje se zvé pri

Janezu Benedikter

posestniku v Mariboru.

Dobra služba

je do 1. septembra t. l. razpisana na deželni sadje- in vinorejski šoli pri Mariboru, namreč služba paznika za gospodarstvo in ob enem vrtnarja za sadunosnike in za sočivni vrt. Poleg plače letnih 500 fl. dobi prosto stanovanje z kurjativjo vred. Prošniki se naj sami do 17. aug. glasijo pri ravnateljstvu šole ter mu izročijo prošnjo v dokazili o svoji starosti, stanu, poduku in praktični porabnosti pri gospodarstvu in vrtnarstvu.

Maribor 12. julija 1878.

2—3

Ravnateljstvo.